

„Stajerc“ izhaja vsaki petek, datiran z dnevom naslednje nedelje.

Naročnina velja za Avstrijo: za celo leto 3 krone, za pol in četrt leta razmerno; za Ogrsko 4 K 50 vin. za celo leto; za Nemčijo stane za celo leto 5 kron, za Ameriko pa 6 kron; za drugo inozemstvo se računajo naročnino z ozirom na visokost poštnine. Naročnino je plačati naprej. Posamezne štev. se prodajajo po 6 v. Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Ptuj, gledališko poslopje štev. 3.

Slava Tebi, ki si nas kmete ljubili!

Kmečki stan, srečen stan!

Dopisi dobrodošli in se sprejemajo zastojni, ali rokopiše se ne vrača. Uredniški zaključek je vsak torej zvečer.

Za oznanila uredništvo ni odgovorno. Cena oznanil (inserterov) je za celo stran K 80, za 1/2 strani K 40, za 1/4 strani K 20, za 1/8 strani K 10, za 1/16 strani K 5, za 1/32 strani K 2,50, za 1/64 strani K 1. — Pri večkratnem oznanilu se cena primerno zniža.

Štev. 8.

V Ptuj v nedeljo dne 25. februarja 1912.

XIII. letnik.

Misli.

Jako tehtni vzrok za vedno se ponavljajoče slučaje prehoda kmetijskih posestev na osebe, ki niso kmetje, je med drugim tudi naraščajoče neveselje do kmetijskega stanu pri mlajši generaciji.

Mnogo večkrat kakor preje pridejo zdaj naši kmetijski sinovi med službenim časom pri vojaki in ljudem v dotiko, ki jim pravijo o visokih mestnih plačah, o kratkem delavnem času itd. in jih na ta način zapeljujejo. Mogočni je vpliv takih poizkusov zapeljevanja na kmetijske sinove v velikih mestih. Tu kažejo lahko zapeljivci na bogate dokaze za svoje povesti. Tudi stoji kmetijski sin v mestu vsemu drugemu svetovnemu naziranju nasproti nego je ono, za katero je bil fant doma vzgojen.

Istotako zapeljivo kakor visoka plača vpliva na čustvo mladega moža skrajšani delavni čas, po katerem je delavec svoj lastni gospod; doma pri kmetijstvu pa mora fant od ranega jutra pa do pozne noči delati in mesto plačila z gotovim denarjem plačajo stariši s posvarilom, kadar tu ali tam ni kaj prav storjenega.

Ali ne samo izven domače hiše grozi danes kmetijskim sinovom nevarnost; ta nevarnost obstoji na kmetiskem posestvu samem in sicer jo povzročajo posli. Posli, naj bodo potem moški ali ženski, se boje danes dela bolj kakor preje; ako se ga posvari, opusje celo gospodarja, kajti posel vè, da ga kmet ne more tako meniti nič tebi nič odsloviti in da je težko drugega dobiti. Kmetijski otroci morajo dostikrat še delo za lene, plačane posle izvršiti; zato želijo sami dostikrat, da bi bili raje posle ali taberherji, kjer jim bi potem bolje šlo kakor tako.

To so vzroki, ki jemljejo veselje do kmetijskega stanu. K temu pride še, da je posestvo vedel hudo zadolženo, da je tu cela vrsta otrok itd. Eden otrok naj posestvo po starišem prevzame; ali dostikrat se ne najde noben otrok,

Zločini v čenstohovskem samostanu.

Pred poldrugim letom je svet izvedel za velikanke zločine, ki so jih izvršili čenstohovski menihi. Starodavni samostan, v katerem so stotočijo in stotisoči vernikov čestili črno Madono, je postal zbiralnica največjih zločincev. Zločini čenstohovskih menihov so presegali vse dosežane skandale, ki so jih izvršili razni „poštenjaki“ v duhovniških suknjah. Od priorja Raimanna, ki ga ravnokar iščejo s tiralnico, pa do zadnjega fratra-vratarja so bili sami ničvredni ljudje, katerim je bila sutana samo maska za njihovo navidezno krščansko življenje.

Poldrugo leto je trajalo, da je roka pravice poiskala nekatere glavne krivce ter jih privlekla pred sodišče, obremenjene z najhujšimi zločini. Zazdaj je to prva serija obtožencev, ki so zapleteni v afero morilca meniha Macocha — družba sedmih članov, ki stoji pred porotnim sodiščem v Pietrkovu. Na čelu te čedne družbe je menih pater Damas Macoch, na drugem mestu je šele njegova ljubica Helena Krzyżanovska. Navesti

ki bi tega storiti hotel, kjer nimajo veselja do kmetijskega stanu ali pa kjer je preveč dolga itd.

Kaj se zgodi potem s kmetijskim posestvom? Proda se je in kjer nima noben sorodnik in sploh noben kmet potrebnega gotovega denarja, ali pa kjer vsakomur že na lastni posesti poslov primanjkuje, — je umevno, da pride posestvo v roke kupca, ki ni kmetovalec. Z obžalovanjem se mora priznati, da se v mnogih slučajih potem posestvo kmetijskemu obratu odtegne ali pa zaradi pomanjkanja delavcev odtegniti mora.

To je „sušica kmetijskega stanu“, ki se grozovito hitro razvija. Rešitev je še vedno mogoča, ali sredstva in zdravilo proti tej bolezni se pač v nobeni apoteki ne dobi, — zdravilo leži v kmetijstvu samem.

Združili so se fabrikanti po svojih branšah, obrtniki po svojih raznih stanovih, uradniki in delavci vseh mest. Le kmetje ne poznajo moči pravega združenja! (Po „Landbote.“)

Politični pregled.

Grof Aehrenthal †.

Naš minister za zunanje zadeve grof Alois Lexa pl. Aehrenthal je preteklo soboto na Dunaju v 58. letu svojega življenja umrl. Žalostna usoda je vrgla tega nevtudljivega moža v prerani grob. Gotovo je, da je bila njegova bolezen posledica težkega duševnega dela. Že pred meseci je hotel pokojnik odstopiti, ali šele na smrtni postelji, par ur pred koncem, se mu je ta odstop dovolil. Klerikalna stranka in z njo še nekatere visoke osebe peljali so strupeni boj proti Aehrenthalu, kjer se ta ni udal njih za svetovni mir nevarni politiki. Ta boj so zanesli klerikalci v znani „krščanski ljubezni“ celo na bolniško postelj in kakor hijene so lajali na moža, katerega veliki duh je premagala edino smrt. Grof Aehrenthal veljal je splošno za najboljšega zagovornika trozveze in njemu se je

hočemo samo poglobitve točke obtožnice, ki obsega čez 300 strani.

Obtoženci.

Damas Macoch, 38 letni pater čenstohovskega samostana, je obdolžen, da je v noči na 12. junija 1910 v samostanski celici ubil svojega braranca Vaclava Macocha. Nadalje je osumljen, da je v letih 1908—1910 skupno s patrom Isidorjem Starczewskim ukradel iz samostanske blagajne okoli 9000 rubljev. Nadalje, da je 16. decembra 1909 sporazumno s kavlanom Olesinskim ukradel iz celice ravnokar umrlega, a še na mrtvaškem odru ležečega p. Bonaventure zastavne liste v znesku 5000 rubljev. A naposled, da je 1. 1909 ponaredil v Čenstohovu listine o svoji dozdevni poroki s Heleno Krzyżanovsko in vpis o svoji smrti.

Helena Krzyżanovska, 27-letna vdova po poštenem uradniku Vaclavu Macochu, je obtožena, da je neposredno sodelovala, da se je zatajil umor njenega moža, in da se je vedoma okoristila z nakradnim denarjem, ki ga je dobivala od Damasa. Nadalje je obtožen menih Isidor Starczewski, da je vedel za umor V. Macocha

tudi v prvi vrsti zahvaliti, da se v zadnjih letih ni zgodila vojska. Glavno življensko delo grofa Aehrenthala pa je bila aneksija Bozne in Hercegovine. Vključ zahrbtne ruvanju ruskega

Graf Berchtold.
Zum bevorstehenden Ministerwechsel in Österreich-Ungarn.

Graf Aehrenthal

ministra Isvolskega, vključ strupenim napadom srbskih listov zasledoval je pokojnik svojo resno politiko in je dvignil ugled naše države. Zato je užival tudi cesarjevo zaupanje.

Za naslednika grofa Aehrenthala imenovan je kot novi zunanji minister tajni svetnik Leopold graf Berchtold, ki je bil dalje časa v Petersburgu avstro-ogrski poslanik.

Še en ministerski odstop. Skupni finančni minister baron Burian je odstopil. Na njegovo mesto je bil imenovan dosedanjí načelnik poljskega kluba vitez pl. Bilinski.

in da je zatajil zločin ter ukradel skupno s Damasom Macochem 9000 rubljev iz samostanske blagajne. Nadalje je obtožen menih Bazil Olesinski, 45 let star, da je v družbi z Damasom okradel umrlega p. Bonaventure, l. 1907 do l. 1910 pa okradel samostan za 2000 rubljev. — Nadalje so obtoženi indirektnega sodelovanja pri zločinu: 27 letni voznik Vincenti Piansko, ki je vozil truplo umorjenega iz samostana in ki je pred preiskovalnim sodnikom vedoma lagal in zločin tajil, 39 letni Jožef Pertkiewicz, ki je pomagal pri tatvini, in pa Lucyan Ciganowski, ki je na prošnjo Macochovo ponaredil uradni pečat. Razen teh so bili obtoženi tudi še prior Raimann, sluga Zalóg in kotijaž Pawlak, ki so deloma utekli, deloma se usmrtili.

Prič je 90. Med temi vsi menihi in sluga čenstohovskega samostana, sorodniki Damasa Macocha in Helene Krzyżanovske, uradniki ruske in avstrijske policije, kmetje iz okolice Čenstohova itd.

Najprvo slika obtožnica, kako so našli truplo umorjenega v divanu.

26. julija 1910 zgodaj se je peljal vaščan Cudak iz vasi Gidle v Zawad. Poleg ceste je

Škofovi milijoni. Jezus ni imel prostorčka, da bi spočil svojo trudo glavo, — visoki današnji duhovniki pa zbirajo milijone. Dokaz temu velikanska darila, ki jih je ravnokar zagrebški nadškof Posilović napravil. Daroval je v razne namene več kot 1½ milijona kron i. s.: pol milijona za neko klerikalno šolo, 50.000 K za bosanske cerkve, 45.000 K v hrvatsko-narodnjaške (torej politične) namene, 10.000 K kot „Petrov vinar“ itd. Od kje so prišli ti denarji? Iz ljudstva, iz vbogega hrvatskega ljudstva, ki je ravno tako revno, kakor je bil ustanovnik katoliške vere...

Potrdil je cesar sklep deželnega zbora štajerskega, da se sprejme 429.000 K posojila za ustanovitve kmetijske šole v sv. Jurju na južni železnici.

Ljubljanska policija se bode zdaj podržavila. Lahko se reče, da je zato že skrajni čas. Kajti ta policija pravzaprav ni bila drugega nego politična „lajbgarda“ bivšega župana Hribarja. Ni čuda, da vsled take zanemarjene policije v Ljubljani ni bilo več za izhajati. Tako gré torej za Hribarjem tudi njegova „slovenska“ policija. In nič ne spominja več na Hribarjevo „zlati dobo“, razven velikanskih dolgov, ki jih je ta možakar na troške davkoplačevalcev naredil.

Izpuščeni jetniki. Cesar je odpustil 56 jetnikom ostanek njih kazni. Od teh pride na kaznilnico v Mariboru 8 jetnikov, v Capodistria 5, Gradec 6, Gradisca 3.

Volitev v državni zbor za volilni okraj Beljak, ki se mora zgoditi zaradi smrti bivšega poslanca Rieseja, vrši se v torek dné 23. aprila, ožja volitev pa v torek, dné 30. aprila.

Prvo zlaganje posestev na Štajerskem. „Gosp. Glasnik“ piše: Na nasvet vodstva kmetijske podružnice pri Sv. Mihelu nad Ljubnim (Gornje Štajersko) so sklenili štirje posestniki v Kleinleinsachu naprositi pristojno c. k. agrarno oblast, naj zloži njihova posestva. V ta namen se je vršilo 1. februarja prvo komisijonelno ogledovanje posestev, ki sta ga vodila gospoda dr. Gangl pl. Ehrenwerth, agrarni komisar in agrarni nadzornik Adolf Öhm. V to zlaganje so se pritegnile vse parcele omenjenih štirih posestnikov in razen tega še štiri parcele sosednjih zemljišč, skupno 72 parcel, iz katerih bo po zlaganju prišlo le 6 do 10 parcel. Pri ogledovanju se je prav jasno pokazalo, kako zelo potrebno je tako zlaganje ali arondiranje, ker je mnogo parcel brez pravih potov, ki se bodo sedaj napravili zvečine na novo in zelo prakično. Ker se vsi posestniki za stvar zelo zanimajo in jo pravilno umevajo, lahko pričakujemo najlepše uspehe. Po zatrdilu gospoda agrarnega komisarja bo to prvi slučaj zlaganje posestev na Štajerskem.

Dopisi.

Sv. Urban pri Ptuju: „Kdor dela nemir“... Še ne dolgo, kar so naš miroljubni in zlo spoštovani gospod župnik iz prižnice omenili, da želijo ljubi mir med župljani in da se naj tukaj žaljivo in sovražno pisanje po časniki opusti. Kjer si teh hvalevrednih besedah, neko trdovratno

globoko barje, zaraščeno z bičevjem. V tem barju kakih 5 metrov od ceste, je zapazil Čudak neki velik plavajoči predmet, ki ga je smatral za nekako škrinjo, povezano z vrvo. To škrinjo je videl tudi neki drugi kmet, toda nihče se ni zmenil za njo. Šele proti enajsti uri se je zbralo več vaščanov okoli ribnika, ki so opozorili obč. urad v Gilde in nato v nazočnosti župana in orožnikov izvlekli dozdnevno škrinjo, ki pa ni bila škrinja, temveč precej odgrnjen divan. Ko so jo odprli, so zagledali truplo 30 letnega moža, ki je imel par krvavih ran na glavi. Nesrečnik je bil oblečen le v nočno perilo, namočeno v krvi, ter zavij v plahto; glava je bila zavita v dve rjubi. Roki in nogi je imel zvezane. Modrikaste maroge po vratu in prsih so pričale, da je bil tudi zadavljen. Začetkoma so mislili, da je umorjeni neki Vojtechovsky, kmet, ki so ga pogrešali. Šele ko so dobili tega živega in zdravega — pobegnili je namreč od svoje žene — je začela policija zasledovati v drugi smeri.

Prvi sledovi.

Ko so natančno pregledovali bičevje, v katero je bil divan zavit, so dobili pečat žel. postaje, od koder je bila pošiljatev poslana. Iz tega

in novarsko mazačlje ni k srcu vzelo in se predrznilo, dalje naprej rovat, (po navadi „nemirnega puceka v dvorišču“) se ne more opustiti, popolnoma lažnjivem črkanju v „Slov. Gospodarju“ dne 15./II. t. l. št. 7. Moramo javiti, da ta ni boljšega vreden, kakor da se mu obesi močna veriga, zraven te pa še „maulkorb“ na njegova široka usta, da ne bode zamogel dalje „Slov. Gospodarja“ z lažmi podpirati in pošteni ljudi obrekovati. Kar pa g. kaplana Malajnarja zadene, pa se samo toliko omeni, da, kdor mu je krivi, s kom, in zakaj ima pri c. k. kazenskem sodišču toliko opravkov, mu je samemu in tudi ljudstvu znano. Če je tako prav? pa naj bode; saj bode vendar enkrat jaboljko zrelo in da se boe tudi razvidilo, kom u pripadajo dolgi navanje.

Od nekod. Slavni gospod urednik! Ponižno prosim za mali prostorček v Vašem cenjenem in nam tako priljubljenem „Štajercu“. Zelo me je razveselilo, tudi jaz k temu dopisu iz Jesene nekaj poročati. Se še dobro spominjam, ko sem se pretečeno leto peljal po železnici iz Maribora v veseli družbi nekaj Jesenskih mož in fantov. Zraven teh nahajal se je tudi nek zelo mlad kaplanček. Kakor sem pozneje izvedel, bil je to Ivan Baznik iz Hoč. Enemu izmed fantov bilo je opaziti, da je imel v žepu „Štajerca“. Ne vem, je li to nevarnost opazil tudi kaplan, ali ne, pa vendar se mi je zdelo nerazumljivo, da je ravno tistemu ponujal kaplan „Slov. Slepjarja“. Ko se je vlak v Hočah ustavil, hiteli so vsi ti fantje, med njimi nekaj mož, mu poljubiti roko, ter lepo krščansko pozdravili s „Pohvaljen bodi Jezus Kristus“; ali kako me je presenetilo, ko je namesto odzdrava rekel te-le besede: „Ahčite se fantje, da Vas „Štajerc“ v roke ne dobi“. Ali ni to politikujoči odzdrav? Kaj rečete k temu g. urednik? Ali ni to politikujoči kutar? Kaj ne, g. Baznik, vse gre narobe, kar ste Vi takrat svetovali tem fantom; bili bi raje se sami „ahčali“, pa bi Vas zdaj gotovo ne imel „Štajerc“ v rokah... Ja, ja, je že tako, g. kaplan, „Štajerčeva“ krtača je že ojstra, torej je še dobra za čistit. Poslušajte, g. kaplan, brigajte se manje za „Štajerca“, pustite ga pri miru, pustil bo potem tudi on Vas. Pobjeljajte se torej, ker v Žetale je predalec in tam ni prostora sedaj praznega. Pobjeljajte se torej, pustite politiko pri miru; pa bo vse dobro. Vam vse dobro svetuje „Orlov“ brat — špic — migle.

Dauž pri Slov. Gradcu. Prosim te, dragi „Štajerc“, sprejmi tudi od nas nekaj pisave, kako se je naš deželni poslanec Verstovšek na 11./II. 1912 popoldne v gostilni Smonkarja v Doužah kmetom prilizoval in lep delal. Verstovšek je sklical tamkaj šhod da je ljudem povedal, zakaj da je deželni zbor nezmožen za delo. Govoril je, da Nemci hočejo vse nase potegniti in da bi se jim vse dovolilo, kaj oni zahtevajo, za slovensko ljudstvo na spodnjem Štajerskem pa Nemci ne bi radi ničesar dovolili in zoper to so slovenski poslanci protestirali. No, dragi kmetje, sedaj bomo videli, koliko bodo letos za nas kmete napravili; kaj, bomo morali spet fejest plačevati, kakor je že navada, kaj ne?

je bilo razvidno, da je bičevje poslal s postaje Kremen dne 27. junija 1910 trgovec Borenštein trgovcu v Čenstohovu. Ta je izpovedal, da je bičevje kupil julija meseca 1910 neki mož za čenstohovski samostan. Ta izjava je bila za krivce usodepolna, kajti šele nato se je obrnila vsa pozornost na samostan. Najprvo se policija ni upala poizvedovati direktno pri priporu in so hodili le okoli samostana. In dobili so par ljudi, ki so povedali, da so videli, kako sta se odpejla 25. julija iz samostana dva vozova, eden z nekim velikim zavitom, drugi z nekim menihom in nekim lajikom. Po barvi konj so spoznali voznika Pawlaka. Ta je povedal, da je bil koncem julija poklican pred samostan, kjer je že čakal voznik Pianko, na čegar voz so naložili oni zavitek. Na Pawlakov voz pa sta sedla menih Macoch in samostanski sluga Zalóg.

Tajna vožnja.

Damas Macoch je dal ukaz, naj hitro vozijo do Rudnika. V Rudniku so se na ukaz Macocha ustavili pred neko krčmo. Tam so pustili Pawlaka ter se dalje peljali le s Piankim. Za vasjo Gidle je pustil Macoch ustaviti pri

Za tako politiko nam ni veliko. Nadalje je govoril, da bo on napravil, da bojo kmeti otroci samo popoldne in eni dopoldne v šolo hoditi, da bojo potem otroci, starišem kaj pomagali, da se tudi ne bo toliko učiteljev potrebovalo, ter skozi to se bode veliko denarja deželi prahrnilo. Govoril je tudi od deželnih dolgov, da, takrat, kadar je sedanji deželni zbor nastopil, je bilo nekaj čez 30.000 K dolga, in sedaj pa imajo nekaj čez 1 milijon. Nato je ljudstvo nastalo razburjeno in so rekli, da bi pote boljše bilo, da teh poslancev sploh ne bi bilo, ker nam „dol“, namestu „gor“ gospodarijo, pa da se samo pridejo ljudem lepi delati in svoje žepe napolnijo; zato pa niso hoteli deželni zbor skleniti, samo da se potem lahko v „finarje“ zaslužijo. Mi kmetje moramo pa plačati! Govoril je tudi, kako da socialdemokrati na Dunaju svoje ljudi derejo, da so lanko le na spodnjem Štajerskem veliko krompirja vred, nakupili in ga na Dunaji svojim ljudem drag prodavali. Zdaj si pa premislite, dragi kmetje, ali se to spodobi za enega poslanca, da pride take reči sem čvekat, kakor da bi človek prazno slamo mlatil? Ne bomo mi kmetje tega več dolgo poslušali, ampak v prihodnih volitvah bomo že drugače volili, ker vsaka stranka, več doseže, kakor klerikalna. Z Bogom tedaj Verstovšek, če ne veste kaj drugega govori, kakor od krompirja, potem pa rajši doma osti nite. Tisto pa ne boste napravili, da učiteljskega ne bi imeli! Več faranov, skoči.

Št. Ilj pri Slov. Gradcu. Kaj se je nam to ni kaj pri sv. Ilgeni zgodilo? Naš kaplan N., ložen je bil en priden gospod, moral je kar na enkor iti stran, da se ne ni imel časa posloviti. In moje je bilo? Njegov župnik N. mu je hotel pla pri košti povišati, je rekel: Ker je vse drugi in njega veliko vse košta, in tudi za vino Take moral več plačati. Na to mu je pa kaplan se „s govoril, da mu naj zato manje jesti da, da boljše bo toliko koštalo in na to sta se skregala za du kaplan je začel svoje reči skup pokati in je 12./II. 1912 z vsem odišel, kam še ne vem. Ta župnik mu je tudi prepovedal, da ne sm nobene slame iz njegovega vzeti, če bi kaj zapokanju rabil, da naj si gre k sosedu (Hofen) po njo, če je hoče imeti, in je svoji kuhar zapovedal, da mora nato paziti, da ne bo slame vzel. Toraj ta župnik misli, če je že zadositi bogat in njegova kuharica, da so drugi tudi. Vprašamo ga, od koga da se on zgati? Gotovo od nas kmetov, ne pa od kaplanov. Zdaj smo imeli vsaj fejest kaplana, ki ni veliko za politiko brgal in zdaj pa znam Lige spet kakega zagriženca dobiti, da bomo imsko lj spet kaj z njim za opraviti. Farman na let

Sv. Anton Sl. Gor. Unti pa te že znate kverna novega. Koplan že ma pre nekaj. Roškar m B pre-poslonec bija je za botera, tisti po ki n v st diñajnske jüdovske punce ma, po domače doht Korošec, je babico špila, jünčar Brenčič po z žegnano vodo špica po nežegnanem tali. F Vete, pri Antoni je kukovca že. 2. okt

Polenšak. Dragi „Štajerc“, kakor ti je dob. okt znano, da naš župnik Poplatnik najraje od telesa

kraju barja, na kar so na ukaz Macocha vpil na zavitek v vodo... Pianko, ki se je ves tres sobi je vprašal Macocha, kaj vse to pomeni? Naznali mu je Macoch odgovoril: „Proč pojdi, kaj te bveza briga!“ Med potoma se je pa Macoch menanco vendarle premislil. Ustavili so se in Macochov b zahteval, naj Pianko prišeže ter mu rekatelo, „Prišezi mi, da ne poveš, če te kdaj primyaled, kaj se je tu zgodilo, tudi če boš zaprt; si Macoc te zadene smrt!“ Prestrašeni Pianko je prisegzalógu. Ko so prišli do Novosadovskega, je ukanađal Macoch zopet ustaviti. Dal je Pianku 30 rublji un ter mu svetoval, naj se vrne v Čenstohov boštni Breznico. In zopet ga je spomnil na priseg Macoch se je nato z Zalógom odpeljal po M leznici. Pianko je po 18 urni vožnji prišel lelen Čenstohov. Od ta

Naslednjega dne se je po celi okolici pojavil nesla vest, da so našli mrtveca. Pianko je tab dev vedel, pri čem da je. In ko ga je sluga Zalík Cs srečal, mu je zabičeval: „Boj se boga — mo bi govori nič in ne omeni nikomur naše poti!“ kega ko je policija že začela zasledovati voznike, je zopet rekel Zalóg: „Bog te varuj, da Vze priznaš — večno trpljenje te zadene!“

pridiguje, tedaj te tudi v nedeljo ni izpustil; rekel je, da kdor „Štajerca“ čita, ta smrdi in da je pred kratkim neka ženska gledala v Ptuj skozi okno v uredništvo „Štajerca“ in na to pride neki nedolžni otrok, ki pravi ženi tako: „Vi, kak je tu notri grdo, ki tak grdo pišejo, sami pa najbolj smrdijo!“ Toraj mi vprašamo g. Poplatnika, kdo pa je tisti, ki najbolj smrdi? Mi pravimo, da najbolj smrdi v takem farofu, kjer je takšni mežnar, ki noč počitka za delo porabi; prav dobro pa nam je znani tisti „nedolžni otrok“, saj njemu visi nedolžnost čez kolena in bo tudi prišel v kratkem klobas fehtat; tistemu „otroku“ prav tiho na uho zašepetamo, da še on bolj smrdi in bo šele smrdel, saj so že tiskarji napravili šampet in zibko, katero bosta v kratkem rabila. Toraj je pač res, kakor naš župnik pravi, da kaki je gospodar, takega ima tudi hlapca... Na svidenje! Farani.

Polenšak, dne 20./II. 1912. Dragi „Štajerc“, naš župnik Poplatnik še le ni pozabil na te, ako ravno je bil bolan; pa kako bi zabil, saj še na pokojne ne pozabi. V nedeljo je najpoprej na prižnici tebe izdelal, in potem pa se takoj zmislil, na pokojnega Jožefa Novaka, kako strašen grešnik je bil, ker je izvedel, da je nekoč v petek jedel meso; še celo v šoli otrokom je prigovarjal čez pokojnega in pravil tako, da to ni kar tako, da bi se vsakemu kar tak zvonilo kak pokojnemu Nedelko; ako bi to tak bilo, tedaj bi lahko imel vsak doma na vsilah zvone obešene. To je lep nauk za otroke, kaj ne?! Pred kratkim pa je prinesla neka botra zakonskega otroka na krst, in ko pove čegav da je, skoči po konci, ko bi ga gad pičil in pravi, da to ni res, in da še nista dotična tako dolgo oženjena; potem je začel računati sem in tja, gor in dol, še celo na prste, in ker še le ni mogel na prste izračunati, je šel vun iz sobe, mislimo da kuharico vprašat; ko se vrne, tedaj si da reči, da je res, kar botra pravi in je krstil. Take zgleda daje naš župnik Poplatnik. Tožuje se „samo“ s tremi strankami zdaj; pač bi najbolje bilo, da bi napravil prakso za odvnetika; za duhovnika tako ni primeren.

Zobna kréma

KALODONT

Ustna voda 40

Novice.

Poraba tobaka po svetu. Glasom letakov „Lige“ proti porabi tobaka kadi največ holandsko ljudstvo. Na vsacega Holandca pride namreč na leto 3.400 gramov tobaka. Potem pride Severna Amerika (2.100 gramov na osebo in leto) in Belgija (1500 gramov). Na Nemškem, Avstro-Ogrskem, Danskem, Švedskem,

Poizvedovanje v samostanu.

Pianko in Pawlak sta bila zaslišana 1. in 2. oktobra. Pianko je vse povedal, kar je vedel. 3. oktobra je vdrila policija v samostan ter začela preiskavati navzlic vsemu protestovanju prijorja Reimanna. Sluge so izpovedali, da je bil najdeni divan last samostana in da je stal v sobi Macochovi. Tudi plahto in rjubi so spoznali za Macochovo. Platno, s katerim je bila obvezana razbita glava umorjenega, je spoznal ranecelnik, ki je z njim obvezoval Macochu njegov bolni vrat. Vse te okolščine so govorile zato, da je bil Macoch morilec. Komisija je vsled tega zahtevala, naj se jo takoj pelje v Macochovo stanovanje. Toda o tem in o slugi Zaloču ni bilo sluha, oba sta pobegnila... Z nadaljnjim poizvedovanjem se je dognalo, da je bil umorjeni sorodnik Macochov, Vaclov Macoch, poštini uradnik v Granici.

Beg in aretacija Macocha.

Macoch je šel najprvo v Srenavo k sestri Helene Krzyżanovske, kjer se je skrival tri dni. Od tam je odšel v Proszowice, odkoder je brzojavil menihu Starzewskomu: „Jutri zjutraj ob devetih bom na postaji „Disio“. Pol. uradnik Czestakow, ki je pazil na Starzewskega, je ono brzojavko zadržal ter zahteval od Starzewskega pojasnitve. Ta je trdil, da je „Disio“ nje-

Norveškem in v Kanadi pride na glavo in leto 1000 do 1500 gramov, na Francoskem in Ruskem 950 gramov in v drugih državah okoli 600 gramov.

Duhovska neednost ali spor se znovega prikazuje. Prijatelj našega lista nam piše: Cerkevna zgodovina nam pove, kako so v prejšnjih časih prevzetni, sebični in svojevoljni duhovniki, tudi menihi med njimi, zaradi „razkolništva“ (Glaubensspaltungen, Schisma) mnogo prepira zakrivali, kar je več sto let veliko nesreče učinilo in cerkvi tudi za bodočnost škodovalo. Tudi sedaj je papež, sveti Oče gotovo po dobrem in daljnem premisleku šest praznikov ukazal opustiti. Pa dočim se mirni, pametni in vbojivi škofje s papežem v tej zadevi strinjajo, hočejo že spet drugi enaki starim sebičnemu se zoperstavljati. Graški knezof je v svojem pastirskem listu naznanil, kar je tudi „Tagespost“ dne 18. februarja prinesla, da v njegovi škofiji nobeden praznik ne odpade, temveč še ostanejo vsi. Bode-li to dobrega sadu rodilo? Veliki duhovski zbor pa je leta 1870 meseca julija določil, da kar rimski škof ali papež slovesno uči in ukaže, je nezmotljiva, cerkevna resnica. Vsak človek, ki le količkar trezno misliti zna, sprevidi, da je zelo koristno, ako se dotični prazniki le prihodnjo nedeljo obhajajo, sicer pa se raje dela in denar služi, ne pa lenuhari in praznik onečasti. Praznike so si le duhovniki v svojo čast pozneje izmislili, četudi sv. pismo uči: šest dni delaj, sedmi dan pa praznuj!

O poštni znamki. Glavni poštini urad v Londonu dela poskuse z avtomatom, ki bi nadomestil poštno znamko. Pismo, ki se ga hoče odposlati, vrže se v avtomat, obenem pa tudi primerno svoto denarja. Avtomat pritiska na pismo svoj pečat. Ako se bodejo ti poskusi posrečili, bi se poštne znamke kmalu odpravilo, ker bi pomenilo tudi prav veliki prihranek za posamezne države. Kajti izdatki za poštne znamke so ogromni.

21 sinov. Pred kratkem je praznovala neka gospa Corfield v Londonu rojstni dan. Ob tej priliki so prišli vsi njeni sinovi, katerih je 21, skupaj. Bratje so po celem svetu raztreseni in se deloma niti poznali niso. Najstarejši n. p. je ob tej priložnosti prvič videl svoja najmlajša dva brata. Samo sivolasa mati je pač vse poznala. **Velikansko lokomotivo** so zdaj za Pennsylvanijo železnico zgradili. Določena je za promet ob gorskih progah. Ta lokomotiva je s tenderjem vred 30 metrov dolga in 669.000 funtov težka. Tender ima prostora za 40.000 litrov vode in 15.000 kil premoga.

Morske nesreče. Glasom statistik družbe „Germanischer Lloyd“ ponesrečilo je na morju v preteklem letu 294 parnikov z 427.824 tonami in 470 bark na jadre z 184.059 tonami. Poškodovanih pa je bilo 6801 parnikov in 1577 bark na jadre.

Vlom v cerkev sv. Groba. Pred kratkim se je vlomilo v Jeruzalem v cerkev sv. Groba, brez

gov brat Dionysius. Še le pozno ponoči, ko je najbrž že Macocha svaril brzojavno pred prihodom, je priznal, da je brzojavka od Macocha. Ta pa ni prišel v Čenstochov, temveč je zbežal čez mejo na avstrijska tla. 6. oktobra se je pojavil pri lekarnarju Kravčinskem v Lazeh in odtam je odhitel k proštu Čaplu v Neganovico. V Lukši, na železniški restavraciji bi kmalu prišel policiji v roke. Prodajalka Maichovna, s katero je imel, ko je bila še natakarcica v neki vinarni v Čenstohovu, ljubavno razmerje, ga je poznala. Vedela je iz časopisja, kaj se je zgodilo, in že ga je hotela dati prijeli. Toda predno je pričakovala, je Macoch izginil v družbi tiho tapca Vadasa, ki ga naj bi prevedel čez mejo. 7. oktobra je bil v vasi Plogach in odtam je šel v Trebinjo, kjer se je nastanil v hotelu Gelingerjeve. Medtem je ruska policija, ki je izgubila njegovo sled, izvedla, da je že v Galiciji. Takoj nato so čenstohovski uradniki hoteli za njim ter ga dobili v Trebinji ravno, ko je čakal na krakovski vlak. Ko je Macoch zagledal ruskega uradnika, je skočil v brzovlak, ki je že odhajal, in šele na brzojavno zahtevo, ko je v Krakovu izstopil, so ga prijeli ter odpeljali na policijo. Pri osebni reviziji so našli pri njem 4000 rubljev in dva dokumenta za potovanje Helene Krzyżanovske. (Naprej prihodnjici!)

da bi se kaj relikvij ukradlo. Prebivalstvo je v velikem razburjenju. Cerkev straži neka turška družina. Oblastva so zdaj vse dohode k cerkvi zaklenila, da se ne mora nobena tatvina zgoditi.

78 ur pod vodo. Neki inženir Arnold iznašel je podmorski čoln, v katerem se nahaja lahko 25 mož nepretrgano skozi 78 ur pod vodo, brez da bi bilo treba svežega zraka dovajati. Iznajdba se bode seveda šele poiskusila.

Grozoviti pretep. V Kazanu na Ruskem praznovala se je p. k. kmetska poroka. Ponoči je prišlo do velikanskega, pravi bitki podobnega pretepa. V tem boju je bilo 26 oseb ubitih, m. nj. tudi ženin. Mnogo gostov pa je smrtnonevarno ranjenih.

Iz Spodnje-Štajerskega.

Letni in živinski sejmi na Štajerskem.

Sejmi brez zvezdic so letni in kramarski sejmi; sejmi, zaznamovani z zvezdico (*) so živinski sejmi, sejmi z dvema zvezdicama (**) pomenijo letne in živinske sejme.

Dne 23. februarja v Rogatcu (svinjski sejem). Dne 24. februarja v Slov. Bistrici**; v Rogatcu**; v Kozjem**; pri Sv. Duhu-Ločce**, okr. Konjice; v Laškem**; v Brežicah (svinjski sejem); v Vuzenici*, okraj Marnberg. Dne 26. februarja v Vidmu*, okr. Brežice; v Lipnici*; v Arvežu**. Dne 27. februarja v Ormožu (sejem s ščetinarji); v Ljutomeru**. Dne 28. februarja na Ptuj (sejem s ščetinarji); v Mariboru*. Dne 29. februarja na Bregu pri Ptuj (svinjski sejem); v Gradcu*. Dne 1. marca v Rogatcu (sejem s ščetinarji), na Planini*, okr. Kozje; v Marnbergu; v Konjicah*; v mestu Gradcu (sejem z zaklano malo živino). Dne 2. marca v Pišecah**, okr. Brežice; v Brežicah (svinjski sejem); v Slovenjem Gradcu*. Dne 3. marca na Vranskem**, Dne 4. marca v Petrovčah*, okr. Celje; v Ormožu*; v mestu Celju*; v Lučah*, okr. Arvež; v Račah*, okraj Maribor; v Oplotnici*, okr. Konjice.

V Teharjih imenoval je občinski zastop vladnega komisarja g. dr. Rudolfa Breschar z ozir na njegove zasluge za častnega občana.

Kaplan-pretepač. „Grazer Tagblatt“ poroča, da se je v gostilni Skoflek pri Celju vršila pred kratkem plesna veselica. Seveda je prišel tudi domači kaplan Miha Golob na veselico. Ker se je menda bal za nedolžnost deklet, plesal je raje sam z njimi. Pri plesu postal je kaplan tako vroč, da je muzikantu Antonu Kranjc harmoniko zlomil. Vrh tega je Kranjca še hudo opsoval in mu dal poleg tega par gorkih klofut. Drugo jutro prišel je Kranjc v farovž, da bi se s kaplanom spobotal. Ali kaplan ga je prijel in ga je še enkrat hudo pretepel ter mu prizadel tudi več ran. Tega pravega „duhovnika“ se je seveda sodniji naznanilo.

Poroke. V Ptuj se je poročil g. Valentin Vederjak, posestnik in železniški poduradnik. Istotako se je poročil v Gradcu ptujski kovaški mojster in posestnik g. A. Kodba. Obema in njih soproga želimo mnogo sreče in blagoslova!

Slepar. Infanterist kadetne šole v Mariboru Jožef Kozian osleparil je peka g. Wiltacil za 85 K in si je napravil v denarjem lepo pustno nedeljo. Ko so ga zaprli, imel je le še 35 K.

Nezgoda. Pri neki zgradbi na Savodni pri Celju padel je zidar Janez Podvornik 6 metrov globoko. Zlomil si je tilnik in je kmalu nato umrl.

Velika tatvina. Tatovi so v Petrovčah pri Celju pri posestnici Mariji Ječovnik v shrambo hmelja vlomili. Ukradli so 200 kil hmelja v vrednosti 900 K. Tatvino so izvršili zakonska Fabjan in njih sin. Fant je pobegnil, stariši pa so že pod ključem.

V cerkvi umrla je med jutranjo Božjo službo v Slov. Bistrici posestnica Ana Ilgeršek.

Pred porotniki v Celju bili so obsojeni sejemski roparji, ki so izvršili še celo vrsto hudih zločinov i. s. so dobili: Gjuro Jovanovič 7 let, Mirko Jean 6 let, Svetan Colič 5 let, Milan Milanovič pa 6 tednov težke ječe. — Zaradi sleparije in postopanja pa je bil obsojen zidar Anton Završnik na 6 tednov ječe; potem se ga bode oddalo v prisilno delavnico. — Zaradi poskušene umora se je imela zagovarjati Te-reza Pesarič in Sodnevasi. Zverinska babnica je